

Опорна схема структури сучасного уроку

1. Організаційний етап		
1. Перевірка підготовки класного приміщення до заняття. 2. Привітання, фіксація відсутніх. 3. Перевірка підготовки учнів до заняття. 4. Організація уваги учнів. 5. Розкриття загальної мети та плану проведення уроку	1. Перевірка готовності до проведення уроку	1. Привітання, побажання хорошого настрою. 2. Створення ситуації успіху через: ☑ привітання учнів, які після тривалої відсутності прийшли на заняття; ☑ посмішку; ☑ прийом «долонька до долоньки»; ☑ прийом «рапортчика» тощо
2. Етап перевірки домашнього завдання або актуалізації знань		
1. Установити правильність, повноту й усвідомленість виконання д/з більшістю учнів. 2. Виявити прогалини в знаннях і способах дій учнів, з'ясувати причини їх виникнення. 3. Ліквідувати в ході перевірки знайдені прогалини	1. З'ясування ступеня засвоєння знань і способів дій учнів. 2. З'ясування причин невиконання д/з окремими учнями. 3. Визначення типових недоліків у знаннях і способах дій учнів та причин їх появи. 4. Ліквідація знайдених недоліків	1. Тестові завдання. 2. Виконання учнями завдань, які подібні до домашніх. 3. Виконання різнорівневих самостійних робіт. 4. Продовження іншими відповіді учня. 5. Постановка додаткових запитань. 6. Перевірка д/з під копірку. 7. «Торт рішень» (фіксація своїх утруднень). 8. «Гірлянда асоціацій»
3. Підготовка учнів до роботи на основному етапі		
1. Забезпечити мотивацію навчання, прийняття учнями цілей уроку. 2. Актуалізувати суб'єктний досвід учнів	1. Повідомлення теми уроку. 2. Формулювання цілей уроку разом із учнями. 3. Демонстрація соціального та практичного значення матеріалу, який вивчатимуть учні. 4. Постанова перед учнями навчальної проблеми. 5. Актуалізація суб'єктивного досвіду учнів	1. Пояснення учням цілей уроку одночасно з повідомленням теми. 2. Повідомлення цілей у вигляді евристичного питання, проблемного завдання, через демонстрацію кінцевих результатів, опору на послідовність матеріалу, який вивчають учні. 3. Асоціативний ряд. 4. Використання результатів попереднього соціологічного опитування. 5. Метод доречних задач. 6. Усна лічба, предметні диктанти. 7. «Мозковий штурм». 8. «Намалюй картинку». 9. Доповнення реальної ситуації фантастикою
4. Етап засвоєння нових знань і способів дій		
1. Забезпечити сприйняття, осмислення та первинне запам'ятовування учнями матеріалу, який вони вивчають. 2. Сприяти засвоєнню учнями способів, засобів, які привели до	1. Організувати увагу учнів. 2. Повідомити основні ідеї матеріалу, який вивчатимуть учні. 3. Забезпечити осмислення методу дослідження знань, способів і засобів, які привели до зроблених висновків.	1. Робота з визначенням понять, які вводять. 2. Використання аналогій як способу включення в зміст суб'єктного досвіду учнів. 3. Подання матеріалу одночасно в словесній і знаково-символічній формах, у порівняльних або класифікаційних таблицях.
3. Створити змістові й організаційні умови засвоєння учнями методики відтворення вивченого матеріалу	4. Забезпечити засвоєння методики відтворення вивченого матеріалу	4. Екстроактивний режим (розповідь, лекція, повідомлення, пояснення). 5. Інтроактивний режим (проблемно-модульне, програмоване, комп'ютерне навчання). 6. Інтерактивний режим (навчання проблемне, адаптивне; колективне, проектне). Побудова структурно-логічних схем
5. Етап перевірки первинного розуміння		
1. Установити правильність усвідомлення вивченого матеріалу. 2. Виявити прогалини первинного осмислення вивченого матеріалу, неправильні уявлення учнів. 3. Провести корекцію виявлених прогалин в усвідомленні учнями вивченого матеріалу	1. Перевірка вчителем розуміння учнями того, що є суттю основного змісту. 2. Перевірка повноти й усвідомлення учнями нових знань і способів дій. 3. Виявлення прогалин первинного осмислення вивченого матеріалу. 4. Ліквідація неясності в осмисленні учнями вивченого матеріалу	1. Асоціативний ряд. 2. Використання завдань на впізнання вивчених об'єктів. 3. Опорний текст. 4. «Бджолиний вулик». 5. «Опитування експерта». 6. Наведення учнями своїх прикладів за новим матеріалом
6. Закріплення нових знань і способів дій		

1. Забезпечити закріплення в пам'яті учнів знань і способів дій, які необхідні для самостійної роботи за новим матеріалом. 2. Забезпечити підвищення рівня усвідомлення вивченого матеріалу під час його закріплення	1. Організація діяльності учнів з відтворення суттєвих ознак об'єктів, що вони вивчають. 2. Організація діяльності учнів з відпрацювання вивчених знань і способів дій через застосування їх за зразком і в змінених ситуаціях. 3. Закріплення методики вивчення нового матеріалу, логіки відповіді під час перевірки знань. 4. Відпрацювання логіки алгоритму вивчених	1. Використання на уроці взаємообернених завдань. 2. Складання карти розумової діяльності. 3. «Опитування експерта». 4. Спілкування «питання – відповідь». 5. Структурна модель. 6. «Що було б, якби...». 7. Придумай свої завдання. 8. Інтелектуальний марафон
7. Етап застосування знань і способів дій		
1. Забезпечити засвоєння учнями знань і способів дій на рівні застосування їх у різноманітних ситуаціях. 2. Забезпечити формування в учнів умінь самостійно застосовувати знання в різноманітних ситуаціях	1. Організація діяльності учнів із застосування знань і способів дій у змінених і нових ситуаціях	1. Різномірівневі самостійні роботи. 2. Проектне навчання. 3. Ділова гра. 4. Лабіринт ідей. 5. Спілкування «питання – відповіді». 6. Групова робота. 7. Подвійні асоціації. 8. Дебати «за» і «проти». 9. «Коло ідей». 10. Ринок можливостей. 11. Самостійна побудова алгоритму розв'язання завдання
8. Етап узагальнення та систематизації знань		
1. Забезпечити формування цілісної системи провідних знань учнів. 2. Забезпечити встановлення учнями внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків. 3. Забезпечити формування в учнів узагальнення знань	1. Організація діяльності учнів з переведення окремих знань і способів дій у цілісну систему знань і вмінь	1. Моделювання. 2. Побудова «дерева» або «будинку» теми. 3. Мозкова атака в письмовій формі. 4. Завдання з визначення учнями в списку слів, фактів, понять, правил, законів. 5. Складання карти розумової діяльності. 6. «Пошук скарбів». 7. Навчальні станції
9. Етап контролю та самоконтролю знань і способів дій		
1. Виявити якість і рівень засвоєння знань та способів дій. 2. Виявити недоліки в знаннях і способах дій учнів. 3. Установити причини виявлених недоліків. 4. Забезпечити розвиток у школярів здатності до оцінювальних дій	1. Глибока й усебічна перевірка способів дій учнів. 2. Перевірка образу мислення учнів. 3. Перевірка рівня сформованості загальних навчальних умінь. 4. Коментування відповіді учнів	1. Різномірівневі контрольні й самостійні роботи. 2. Тестові завдання. 3. Завдання на виявлення всіх ознак поняття та їхніх зв'язків (повнота знань). 4. Завдання на виділення суттєвих ознак (глибина). 5. Завдання на конструювання кількох способів розв'язання однієї задачі. 6. Завдання з надлишковими даними, що суперечать (здатність до оцінювальних дій)
10. Етап корекції знань і способів дій		
1. Здійснити корекцію прогалин, виявлених у знаннях і способах дій у межах вивченої теми	1. Організація діяльності учнів з корекції своїх виявлених недоліків	1. Використання спеціально поділених на дрібні етапи вправ. 2. Застосування розгорнутих інструкцій з регулярним контролем. 3. Завдання з «пропусками». 4. Структурно-логічні схеми з «пропусками». 5. Тестові завдання
11. Етап інформації про домашнє завдання		
1. Забезпечити розуміння учнями цілей, змісту та способів виконання домашнього завдання	1. Інформація про д/з. 2. Мотивування до виконання д/з. 3. Інструктаж з виконання д/з. 4. Перевірка розуміння учнями змісту та способів виконання д/з	1. Цікава постановка навчальної проблеми, якщо йдеться про пізнавальні завдання. 2. Різномірівневі д/з. 3. Особливе завдання. 4. «Незвичайна звичайність». 5. Ідеальне завдання
12. Етап підбиття підсумків заняття		
1. Дати ясну оцінку роботи класу й окремих учнів	1. Підбиття підсумків навчального заняття	1. Повідомлення підсумків. 2. Підбиття підсумків самими учнями
13. Етап рефлексії		

1. Ініціювати й інтенсифікувати рефлексію учнів з приводу свого психоемоційного стану, мотивації своєї діяльності та взаємодії з учителем та однокласниками. 2. Забезпечити засвоєння учнями принципів саморегуляції та співробітництва	1. Мобілізація учнів на рефлексію своєї поведінки	1. Незакінчені речення. 2. Асоціативний ряд. 3. «Торт рішень». 4. Розмова на папері. 5. «Сонечко». 6. «Лист зворотного зв'язку». 7. Барометр настрою. 8. «Пам'ятки». 9. «Пейзаж — дзеркало настрою». 10. «Телеграма». 11. «Заключна дискусія». 12. «Координати»
---	--	---